

ΤΟ ΘΕΜΑ

Μόνο
καθήμενοι

Όσον αφορά την εστίαση -δηλαδή τα καφέ και τα εστιατόρια- τα σημερινά δεδομένα δείχνουν πως δεν θα ανοίξει πριν από τα Χριστούγεννα. Ανεξάρτητα, όμως, από τον χρόνο, η επανεκκίνηση θα γίνει με αυστηρούς όρους και θα αφορά μόνο καθήμενους

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΙΑΔΗΜΑ**
g.siadimas@realnews.gr

Με κανόνες και συγκεκριμένες προϋποθέσεις θα γίνει η σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων, όταν το επιτρέψουν τα επιδημιολογικά στοιχεία. Ο σχεδιασμός της κυβέρνησης φαίνεται να προβλέπει -μαζί με τη σταδιακή επανεκκίνηση της αγοράς- και δύο νέα δεδομένα. Την αποστολή μηνυμάτων για τη μετακίνηση στα καταστήματα που θα ανοίξουν, αλλά και νέους τρόπους αγοράς, όπως η μέθοδος του «click away» (δηλαδή οι καταναλωτές να κάνουν τις αγορές τους online και στη συνέχεια να πηγαίνουν στα καταστήματα σε προκαθορισμένη ώρα για να παραλαμβάνουν τις παραγγελίες τους), όπου είναι εφικτό, για να αποφευχθεί ο συνωστισμός.

Είναι ξεκάθαρο πως η κυβέρνηση θα λάβει τις οριστικές αποφάσεις της για την άρση των μέτρων με βάση τα επιδημιολογικά στοιχεία, αλλά αυτό δεν σημαίνει πως δεν υπάρχει προεργασία. Ήδη όλα τα σενάρια σε σχέση με τον οδικό χάρτη της άρσης των μέτρων ανάλογα με τα δεδομένα είναι πάνω στο τραπέζι.

Προγραμματισμός

Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες, πρόθεση της κυβέρνησης είναι τα επόμενα 24ωρα να ενημερώσει τους πολίτες για το σχέδιο της επανεκκίνησης με βάση τα σημερινά στοιχεία. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό, αναμένεται παρέμβαση του ίδιου του **Κυριάκου Μητσοτάκη**, με την αποκωδικοποίηση του νέου σχεδίου να γίνεται στην απογευματινή ενημέρωση είτε από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο **Στέλιο Πέτσα** είτε από τον υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας **Νίκο Χαρδαλιά**.

Σταδιακό άνοιγμα με ασφάλεια

Ο οδικός χάρτης της κυβέρνησης για την επανεκκίνηση της αγοράς ενόψει Χριστουγέννων με αυστηρές προϋποθέσεις και εφόσον το επιτρέψουν τα επιδημιολογικά δεδομένα

Ετσι, την Τετάρτη, όταν και «κλειδωσε» ουσιαστικά η παράταση του lockdown για μία εβδομάδα ακόμα, δηλαδή έως τις 14 Δεκεμβρίου, στην κλειστή σύσκεψη του Μεγάλου Μαξίμου που είχε να κάνει με την αγορά και τη σταδιακή επανεκκίνηση της, αποφασίστηκε να ανοίξουν μόνο τα εποχικά καταστήματα με χριστουγεννιάτικα είδη τη Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου. Και αυτό γιατί πρόκειται για 110 επιχειρήσεις ανά την επικράτεια με εποχικά προϊόντα.

Στη σύσκεψη, εκτός από τον πρωθυπουργό και τους στενούς του συνεργάτες, τον υπουργό Επικρατείας **Γιώργο Γεραπετρίτη**, τον γενικό γραμματέα του πρωθυπουργού **Γρηγόρη Δημητριάδη** και τον υφυπουργό παρά τω Πρωθυπουργώ **Ακη Σκέρτσο**, συμμετείχαν -μεταξύ άλλων- ο υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων **Αδωνις Γεωργιάδης**, ο αναπληρωτής υπουργός Ανάπτυξης **Νίκος Παπαθανάσης** και ο καθηγητής Λοιμωξιολογίας **Σωτήρης Τσιόδρας**.

Είναι σαφές πως τα επόμενα βήματα θα είναι προσεκτικά,

αν και υπάρχει ήδη ένας σχεδιασμός που έχει να κάνει με την αγορά, αφού, όσον αφορά τα κέντρα διασκέδασης και τα μπαρ, ο Κυριάκος Μητσοτάκης ξεκαθάρισε πως δεν θα λειτουργήσουν μέχρι τη διάθεση του εμβολίου.

Στην περίπτωση που την επόμενη εβδομάδα η κατάσταση με τα κρούσματα και τους δι-ασωληνωμένους ομαλοποιηθεί, θα μπορούσαν να ανοίξουν:

▶ Την Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου τα κομμωτήρια (με ραντεβού), τα καταστήματα που πωλούν παιχνίδια, τα βιβλιοπωλεία και τα ανθοπωλεία.

▶ Τη Δευτέρα 14 Δεκεμβρίου τα καταστήματα του λιανικού εμπορίου.

▶ Τη Δευτέρα 21 Δεκεμβρίου τα εμπορικά καταστήματα.

Βέβαια, ο σχεδιασμός μπορεί να πάει λίγα 24ωρα πίσω και η επανεκκίνηση να ξεκινήσει από τις 14 Δεκεμβρίου για την πρώτη ομάδα των καταστημάτων και να συμπαρασύρει πιο πίσω τις υπόλοιπες. Το σίγουρο είναι ότι στα καταστήματα θα υπάρχουν κανόνες και θα εισέρχεται συγκεκριμένος αριθμός πελατών, ανάλογα με τα τετραγωνικά μέτρα.

Παραμένουν τα sms

Το ενδεχόμενο άνοιγμα της αγοράς, όμως, δεν σημαίνει πως θα υπάρξει ελεύθερη κυκλοφορία, αφού, σύμφωνα με τον προγραμματισμό, θα παραμείνουν τα μηνύματα για τη μετακίνηση στα καταστήματα, όπως τα εποχικά, αύριο Δευτέρα, και θα απαιτείται η αποστολή μηνύματος στο 13033. Εάν, όμως, τα στοιχεία δεν το επιτρέψουν, μπορεί να υπάρξει για ακόμη μία εβδομάδα παράταση του lockdown, δηλαδή έως τις 21 Δεκεμβρίου.

Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο και με την προϋπόθεση ότι τα κομμωτήρια και τα κέντρα αισθητικής θα έχουν ανεβάσει ρολά νωρίτερα, τη Δευτέρα 21 Δεκεμβρίου θα μπορούσαν ίσως να ανοίξουν και τα καταστήματα του λιανεμπορίου. Αλλά εδώ τίθεται ένα μεγάλο ζήτημα, αφού ελλοχεύει ο κίνδυνος να υπάρξει μεγάλος συνωστισμός, όπως ακριβώς συνέβη και τις δύο τελευταίες ημέρες πριν από το lockdown του Νοεμβρίου, όταν ο κόσμος είχε πλημμυρίσει τα καταστήματα και τους δρόμους.

Όσον αφορά την εστίαση -δηλαδή τα καφέ και τα εστιατόρια- τα σημερινά δεδομένα δείχνουν πως δεν θα ανοίξει πριν από τα Χριστούγεννα. Ανεξάρτητα, όμως, από τον χρόνο, η επανεκκίνηση θα γίνει με αυστηρούς όρους και θα αφορά μόνο καθήμενους.

Χριστούγεννα θα κάνουμε στο σπίτι μας, χωρίς ρεβεγιόν και προσκλήσεις για πάρτι, ενώ θα απαγορεύεται η μετακίνηση από νομό σε νομό.

Ο πρωθυπουργός έχει αναφερθεί ήδη στα Χριστούγεννα από τη Θεσσαλονίκη, το περασμένο Σάββατο. «Θα κάνουμε διαφορετικά Χριστούγεννα φέτος. Πολύ, πολύ πιο περιορισμένα, με τις οικογένειές μας, με τους ανθρώπους που αγαπάμε, άντε ενδεχομένως μία οικογένεια ακόμα», ανέφερε χαρακτηριστικά ο Κυριάκος Μητσοτάκης.

Σε αυτό το πλαίσιο, υπάρχουν εισηγήσεις, τουλάχιστον την ημέρα των Χριστουγέννων και την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, να δοθεί μια παράταση για κάποιες ώρες στο ωράριο της νυχτερινής απαγόρευσης που θα είναι σε ισχύ.

Την ίδια ώρα, όλα δείχνουν πως και οι εκκλησίες θα είναι κλειστές για τους πιστούς, όπως ήταν και το Πάσχα, ενώ θα είναι ανοιχτές μόνο για τους ιερείς και το απαραίτητο προσωπικό για τις λειτουργίες.

ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ
για τον κορωνοϊό

Του **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΟΝΤΗ**
a.kontis@realnews.gr

«**Β**λέπουμε ανθρώπους καθημερινά να μην μπορούν να αναπνεύσουν, νιώθουμε αδύναμοι και πως δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα για να τους βοηθήσουμε. Προχθές, βρήκαμε μπρούμυτα στο πάτωμα μια γυναίκα 45 ετών. Δεν την προλάβαμε, ήταν νεκρή. Νοσηλεύόταν σε απλή κλίνη COVID, έπαθε κρίση και δεν την καταλάβαμε, διότι οι νοσηλεύτριες ήταν σε άλλους θαλάμους. Όλοι στο προσωπικό κλαίμε από την εξάντληση και από αυτά που αντιμετωπίζουμε κάθε ημέρα». Ο **Λάμπρος Τσάπαλης** εργάζεται ως τραυματιοφορέας στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας εδώ και 20 χρόνια. Την περασμένη Τετάρτη, ο αντιπρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Τραυματιοφορέων και μέλος του σωματείου εργαζομένων στο νοσοκομείο της Λάρισας ξεκίνησε απεργία πείνας. «Δεν το κάνω για εντυπωσιασμό, θεωρώ ότι είναι κίνηση ουσίας. Βρισκόμαστε στην αποκορύφωση του πολέμου και φοβόμαστε ότι τον Ιανουάριο θα είναι ακόμα χειρότερα, αν χαλαρώσουν τα μέτρα», σημειώνει για να εξηγήσει τους λόγους που τον οδήγησαν στην απεργία πείνας. «Πάνω από 100 συνάδελφοί μας στο νοσοκομείο της Λάρισας έχουν βγει θετικοί στον κορωνοϊό. Κάθε ημέρα παίζουμε τη ζωή μας κορώνα-γράμματα», δηλώνει ο απεργός πείνας, Λ. Τσάπαλης.

Να γίνει μάθημα

Το νοσοκομείο της Λάρισας είναι το μόνο που ανταγωνίζεται τις δομές Υγείας στη βόρεια Ελλάδα σε ελλείψεις και επιβάρυνση. Στο ΑΧΕΠΑ της Θεσσαλονίκης, ο διευθυντής της Μονάδας Ειδικών Λοιμώξεων, **Παναγιώτης Κολλάρας**, είχε προσβληθεί από κορωνοϊό τον περασμένο Αύγουστο. «Εμείνα σε καραντίνα για τέσσερις εβδομάδες. Ήταν πολύ δύσκολα, καθώς δεν έβλεπα κανέναν, ενώ σαφέστατα υπήρχε και φόβος. Δυστυχώς, η κατάσταση που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι πολύ δυσκολότερη από τη δική μου περιπέτεια με τον κορωνοϊό», λέει ο γιατρός που δεν προλαβαίνει να απαριθμή τις ελλείψεις στο νοσοκομείο. Δύο παθολόγοι για 140 νοσηλευόμενους, κλινική της οποίας τα κρεβάτια αυξήθηκαν από τα 45 στα 220 χωρίς επιπλέον προσωπικό, πρώην στεφανιαίες μονάδες που μετατράπηκαν σε ΜΕΘ χωρίς εξοπλισμό... «Όταν τελειώσει αυτή η κατάσταση, το μάθημα που πρέπει να πάρουμε είναι ότι δεν πρέπει να αφήνουμε το ΕΣΥ απροστάτευτο. Οι ιδιώτες δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τέτοιες καταστάσεις. Ακόμα και με τις λίγες κλίνες των ιδιωτικών νοσοκομείων που επιτάχθηκαν, όταν σοβάρευε η κατάσταση του ασθενούς, τον έστελναν πάλι πίσω στο κρατικό νοσοκομείο», τονίζει ο Π. Κολλάρας. Μέχρι όμως να εξεταστεί η επόμενη ημέρα, οι νοσοκομειακοί γιατροί της Θεσσαλονίκης πρέπει να συνεχίσουν να δίνουν τη μάχη που βρίσκεται σε εξέλιξη. «Αυτό που πρέπει να γίνει τώρα είναι απαραίτητως να επιταχθούν οι ιδιωτικές ΜΕΘ. Και να σταθούν στο ύψος της περίπτωσης οι ιδιώτες γιατροί. Δεν γίνεται με αυτήν την εξοντωτική κατάσταση να μην προσφέρουν τις υπηρεσίες τους», αναφέρει ο διευθυντής Ειδικών Λοιμώξεων του ΑΧΕΠΑ, ανακαλώντας τις ανατριχιαστικές συνέπειες που έχει δει ο ίδιος ότι μπορεί να προκαλέσει ο κορωνοϊός.

Υπάρχει φόβος

Το 1997 στην Αλβανία είχαν ξεσπάσει εμφυλιοπολεμικές συγκρούσεις και αρκετοί από τους τραυματίες μεταφέρονταν στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων. «Είναι η μόνη περίπτωση που μπορώ να συγκρίνω με τη σημερινή. Όμως τώρα, έχουμε περισσότερους ασθενείς ενώ υπάρχει και ο φόβος μήπως συμβεί κάτι σε εμάς», λέει ο **Γιώργος Φλούδας**, πρόεδρος του

Ο ΑΠΕΡΓΟΣ πείνας, τραυματιοφορέας **Λ. Τσάπαλης**

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ της Μονάδας Ειδικών Λοιμώξεων του ΑΧΕΠΑ **Π. Κολλάρας**

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ των ακτινολόγων στο νοσοκομείο των Ιωαννίνων, **Γ. Φλούδας**

«Ζούμε την αποκορύφωση του πολέμου»

Γιατροί και νοσηλευτές περιγράφουν συγκλονιστικές σκηνές από την καθημερινότητά τους και ενώνουν τις φωνές τους κατά της χαλάρωσης των μέτρων καταπολέμησης της πανδημίας

η άποψη
του **ΜΑΚΗ ΤΖΙΟΠΑ***

*Νομικός

Η μάχη των εμβολίων

ΚΑΘΩΣ όλοι περιμένουμε εναγωνίως το εμβόλιο που θα μας απαλλάξει από τον κίνδυνο που διατρέχει η ζωή μας από τον κορωνοϊό, ήδη διακρίνουμε πόλεμο να έχει ξεσπάσει μεταξύ κρατών προς προώθηση συμπερόντων συγκεκριμένων φαρμακοβιομηχανιών. Καθώς τα κέρδη εκ τέτοιων πωλήσεων είναι τεράστια, δειχνει η Ε.Ε. να μην επιλέγει το εμβόλιο που έλαβε έγκριση στη Μεγάλη Βρετανία και αναμένεται να προωθηθεί προς χορήγηση στον πληθυσμό της. Ειδικά τώρα που παύει να είναι και τυπικά κράτος-μέλος της Ε.Ε., στέλνει προς αυτήν σχετικό μήνυμα, που έχει φυσικά κι άλλους αποδέκτες. Στις διεθνείς σχέσεις, επειδή τα κράτη βρίσκονται σε ανταγωνισμό μεταξύ των προς εξασφάλιση πόρων, είναι σχεδόν κανόνας ότι κανείς δεν βοηθά τον άλλο, αν δεν εξυπηρετούνται τα συμφέροντά του. Βέβαια, αυτός ο κανόνας θα περίμενε κάθε υγιώς σκεπτόμενος άνθρωπος να παραμεριστεί εν μέσω πανδημίας. Γιατί αυτή στέρησε ήδη τόσες ζωές στον πλανήτη και απειλεί ακόμα περισσότερες. Το καλώς εννοούμενο συμφέρον προστασίας της υγείας

των Ευρωπαίων πολιτών επιτάσσει, λοιπόν, αν υπάρχουν περισσότερα καλά εμβόλια, να επιτραπεί όλων η χορήγηση, ώστε η επιλογή ποιο θα κάνουμε να ανήκει σε εμάς. Να μην υπάρχουν δηλαδή αποκλεισμοί τέτοιων εμβολίων, επειδή μπορεί, κατά το ανωτέρω σκεπτικό που επικρατεί στις διεθνείς σχέσεις, να προωθηθούν και άλλων κρατών συμφέροντα, ενώ ως Ε.Ε. δεν θα έχουμε κάτι να κερδίσουμε. Να αφήσουν, λοιπόν, τέτοιου τύπου «παζάρια» οι «ισχυροί» της Ε.Ε. Να υπάρξει δυνατότητα και ατομικών εμβολιασμών, όχι μόνο μαζικών. Σαν να μην έφταναν αυτά, έχουμε και τους «αρνητές» των εμβολίων! Θέλω να πιστεύω πως αγνοούν ότι το νόημα των εμβολιασμών είναι να απαλλάξουν ολόκληρους πληθυσμούς από θανάσιμες απειλές. Ετσι έγινε στο παρελθόν και γι' αυτό επιβιώσαμε ως είδος. Χάρης σε αυτούς που εμβολιάστηκαν γλιτώσαμε, έτσι θα γίνει και τώρα. Οι ιοί παντελώς δεν εξαλείφονται. Αλλά, χάρις σε αυτούς που εμβολιάστηκαν και ήταν η συντριπτική πλειονότητα, καταφέραμε να υπάρχουμε για να συζητάμε όλα αυτά σήμερα.

σωματείου εργαζομένων και προϊστάμενος των ακτινολόγων στο Νοσοκομείο των Ιωαννίνων. Από το εργαστήριό του περνούν όλα τα περιστατικά COVID-19, καθώς η ακτινογραφία είναι ο «καθρέπτης», όπως λέει ο ίδιος, για την επιβάρυνση που έχουν υποστεί οι πνεύμονες από τον κορωνοϊό. «Υπάρχει καθημερινή αγωνία για την τήρηση των μέτρων ασφαλείας. Πρέπει να προσέχουμε την κάθε μας κίνηση, πώς θα βάλουμε τη στολή, πώς θα τη βγάλουμε, πού θα περπατήσουμε και θα σταθούμε».

Στα Ιωάννινα έχουν μεταφερθεί ασθενείς από όλη την κεντρική και δυτική Μακεδονία. «Όταν τους λέμε ότι πρέπει να διασωληνωθούν, ραγίζει η καρδιά μας. Εχω δει άνθρωπο 30 ετών να διασωληνώνεται», δηλώνει ο Γ. Φλούδας, που ανεβάζει την ένταση της φωνής του όταν ακούει για χαλάρωση των μέτρων. «Αυτό το πράγμα δεν έχει τελειώσει. Δεν είναι έτοιμο το ΕΣΥ να αντέξει ουδεμία χαλάρωση. Ξέρω ότι είναι πολύ δύσκολο για την οικονομία, αλλά, αν γίνει κάποιο λάθος, θα είναι πολύ πιο επώδυνο για τη δημόσια Υγεία»...

**ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ
για τον κορωνοϊό**

«Κίνδυνος και για τρίτο κύμα»

Κορυφαίοι επιστήμονες, που μιλούν στην «R», εξηγούν γιατί είναι τόσο αργή η αποκλιμάκωση της πανδημίας και συνιστούν μεγάλη προσοχή στο πώς και πότε θα ανοίξουμε. Πότε προβλέπουν ότι θα μπορέσει να ξεκινήσει με ασφάλεια η χαλάρωση της καραντίνας

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΠΑΝΑΝΟΥ**
d.pananou@realnews.gr

Ανυποχία και προβληματισμό ότι ένα πρόωρο, ακόμη και μερικό, «άνοιγμα» της αγοράς και της κοινωνίας είναι ικανό να προκαλέσει την επιτάχυνση ενός νέου, τρίτου, κύματος της πανδημίας μέσα στον Ιανουάριο, γεγονός που θα μπορούσε να αποβεί καταστροφικό, εκφράζουν σε όλους τους τόνους οι ειδικοί μέσω των εισηγήσεών τους στην κυβέρνηση. Την αγωνία τους επιτείνουν η αργή αποκλιμάκωση των κρουσμάτων COVID-19 και η παροδική αύξησή τους που παρατηρήθηκε μέσα στην εβδομάδα, παρότι η χώρα μας μετρά ήδη την τέταρτη εβδομάδα σε lockdown.

Ο καθηγητής Παθολογίας Λοιμώξεων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και μέλος της επιτροπής των εμπειρογνομώνων του υπουργείου Υγείας, **Αχιλλέας Γκίκας**, είναι ξεκάθαρος. «Υπάρχουν μοντέλα, που τα έχουμε δει και τα γνωρίζουμε, τα οποία δείχνουν ότι, αν ξεκινήσει η αποκλιμάκωση πριν από τις 21/12, θα έχουμε τρίτο κύμα τον Ιανουάριο. Αν καθυστερήσει και γίνει υπό όρους, ίσως μπορέσουμε να περάσουμε αλώβητοι τον Ιανουάριο, να φτάσουμε στα μέσα Φεβρουαρίου, όταν και θα έχει αρχίσει η εμβολιαστική περίοδος», σημειώνει ο καθηγητής. Και πάλι, όμως, όπως αναφέρει, το πρόβλημα θα συνεχίσει να υφίσταται, τουλάχιστον έως ότου εμβολιαστούν οι μεγάλοι μεταδότες, που είναι τα άτομα νεαρής ηλικίας.

«Τα εμβόλια θα χορηγηθούν πρώτα στους υγειονομικούς και στις ευπαθείς ομάδες. Αυτό δεν θα αλλάξει το κλίμα. Θα συνεχίσουμε να έχουμε κρούσματα και να αντιμετωπίζουμε κίνδυνο έξαρσης. Το κλίμα θα αλλάξει όταν εμβολιαστούν οι νέοι, κάτι που αναμένεται από

Ιούνιο και μετά. Οπότε έχουμε μπροστά μας έναν μακρύ και δύσκολο χειμώνα και πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Δεν θα πρέπει να βιαστούμε να "ανοίξουμε" κομμάτια της κοινωνίας και της οικονομικής δραστηριότητας ενόψει των γιορτών. Θα ήταν μέγα λάθος», εκτιμά ο κ. Γκίκας και παρομοιάζει την πανδημία με ένα σταυρόλεξο για δυνατούς λύτες.

«Να μη βιαστούμε»

«Είναι όλα μαθηματικά», λέει με νόημα. «Αν βιαστούμε, τα κρούσματα θα επιστρέψουν γρήγορα. Θα έχουμε ένα τρίτο κύμα. Αν, όμως, πάμε κλιμακωτά προς την έξοδο και με έναν τρόπο που θα έχει επιδημιολογική συνέπεια, θα μπορέσουμε να αποτρέψουμε τα χειρότερα», σημειώνει ο κ. Γκίκας και αναφέρεται στο παράδειγμα του Ισραήλ, μια χώρα που, όπως λέει, ετοιμάζεται για το τρίτο lockdown. «Δεν πρέπει με τίποτα να ακολουθήσουμε το παράδειγμα του Ισραήλ. Αρα, αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να περιμένουμε να αρχίσουν να αποκλιμακώνονται τα κρούσματα -κάτι τέτοιο αναμένεται μέσα στο επόμενο δεκάημερο- και μετά την αποκλιμάκωση να κάνουμε τον σχεδιασμό μας, ώστε τουλάχιστον μέσα στον Ιανουάριο να μην έχουμε επάνοδο της αύξησης των κρουσμάτων. Είναι στο χέρι μας να αποτρέψουμε ένα τρίτο κύμα πανδημίας στη χώρα, εφαρμόζοντας πιστά μια σειρά από μέτρα στο πλαίσιο ενός κεντρικού σχεδιασμού», δηλώνει δίνοντας έναν τόνο αισιοδοξίας.

Σχολιάζοντας παράλληλα την αργή αποκλιμάκωση των κρουσμάτων επισημαίνει: «Κλείσαμε τα δημοτικά και τους παιδικούς σταθμούς μία εβδομάδα μετά. Αν δεν το κάναμε, τώρα θα λέγαμε ότι η επιβράδυνση οφείλεται σε αυτό. Κάτι συνέβη μεταξύ 17 Νοεμβρίου και σήμερα, το δεύτερο 15νήμερο του Νοεμβρίου, που επιβράδυνε την κατάσταση. Προσωπική μου άποψη είναι ότι το lockdown ήταν χαλαρό, ο κόσμος κουράστηκε. Αυτό, όμως, είναι εξαιρετικά επικίνδυνο. Στη φάση που βρισκόμαστε, η κοινωνία και η οικονομία δεν πρέπει να "ανοίξουν"».

Μεγάλη διασπορά

Από την πλευρά της, η καθηγήτρια Επιδημιολογίας, **Αθηνά Λινού**, κάνει λόγο για μεγάλη διασπορά, γεγονός που καθιστά τα πράγματα ιδιαίτερα επικίνδυνα. «Ο ιός είχε εξαπλωθεί σε μεγάλο βαθμό και πλέον διασπείρεται και μέσα στην ίδια την οικογένεια και σε όλους τους χώρους εργασίας. Δεν είχαμε αρκετά τεστ για να πιάσουμε αμέσως όσους νοσούν και δεν εξετάσαμε αντιπροσωπευτικά δείγματα.

Ακόμη και τώρα τα τεστ δεν συνταγογραφούνται, με αποτέλεσμα πολλοί να τα αποφεύγουν για οικονομικούς λόγους. Τα άτομα που έχουν συμπτώματα μέσα στην οικογένεια δεν απομονώνονται, με αποτέλεσμα το φαινόμενο να συνεχίζεται. Τα κρούσματα κάποια στιγμή θα υποχωρήσουν. Μέχρι τότε, δεν πρέπει να ανοίξει η εστίαση», τονίζει η κυρία Λινού.

Η καθηγήτρια Επιδημιολογίας απευθύνει έκκληση στους Έλληνες να μη γιορτάσουν τα Χριστούγεννα με τον παραδοσιακό τρόπο του ρεβεγιόν, λόγω του κινδύνου να βρεθούμε ξανά αντιμέτωποι με υψηλό αριθμό κρουσμάτων και θανάτων στη χώρα μας. «Ακόμα και αν "ανοίξουν" η κοινωνία και η οικονομία τα Χριστούγεννα, δεν θα πρέπει να τα γιορτάσουμε με τον παραδοσιακό, κοσμικό τρόπο. Ο κίνδυνος θα ελλοχεύει και θα ξανασυνεισφέρουμε στην έξαρση της νόσου με ένα τρίτο κύμα πολύ σύντομα. Χρειάζεται υπομονή», σχολιάζει.

Αναφερόμενη στην πορεία των κρουσμάτων, η κυρία Λινού ξεκαθαρίζει ότι τα στοιχεία που έχουμε δεν είναι επαρκή για να δείξουν την πραγματικότητα. «Δεν υπάρχει μελέτη τυχαίου δείγματος του πληθυσμού και δεν υπάρχουν τα δεδομένα που θα μας πουν αυτά τα περίπου 2.000 κρούσματα τι χαρακτηριστικά έχουν. Αυτό είναι βασική αρχή στην επιδημιολογία, να γίνεται αναγωγή, αφενός, στον δείκτη θετικότητας στα κρούσματα και, αφετέρου, στα χαρακτηριστικά του πληθυσμού», επισημαίνει συμπληρώνοντας ότι είναι ανάγκη να πειστούν όλοι οι Έλληνες για τη χρησιμότητα των εμβολίων.

Επικίνδυνο το άνοιγμα

Στο ίδιο μήκος κύματος, ο καθηγητής Μικροβιολογίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και μέλος της επιτροπής των εμπειρογνομώνων, **Αλκιβιάδης Βατόπουλος**, λέει χαρακτηριστικά:

ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ για τον κορωνοϊό

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ριστικά: «Ευτυχώς που δεν είμαι πρωθυπουργός και δεν καλούμαι να πάρω τόσο δύσκολες αποφάσεις. Εμείς, πάντως, οι επιστήμονες έχουμε διαμνύσει σε όλους τους τόνους ότι δεν είναι η κατάλληλη στιγμή για αποκλιμάκωση των μέτρων. Κάτι τέτοιο είναι πολύ επικίνδυνο και θα επέφερε νέα έξαρση των κρουσμάτων, ένα νέο επιδημικό κύμα».

Ο ίδιος δεν κρύβει τον προβληματισμό του για την αργή πτώση των κρουσμάτων, που οφείλεται σε πολλούς και διαφορετικούς λόγους και σίγουρα δυσχεραίνει την κατάσταση. «Ξεκινήσαμε το lockdown έχοντας υψηλό αριθμό κρουσμάτων σε όλη την Ελλάδα και ο αριθμός συνεχίζει να είναι υψηλός. Αρα απαιτείται χρόνος. Παράλληλα, το δεύτερο lockdown ήταν λιγότερο αυστηρό σε σχέση με το πρώτο, όταν και είχαν κλείσει όλες οι δημόσιες υπηρεσίες και ο κόσμος τηρούσε πιο ευλαβικά τα μέτρα», επισημαίνει ο κ. Βατόπουλος.

Εντονη ανησυχία

Ο τρόπος και όχι το πότε θα ξεκινήσει το «άνοιγμα» της οικονομίας θα κρίνει αν θα βρεθούμε αντιμέτωποι με ένα τρίτο κύμα της πανδημίας στη χώρα μας, αναφέρει ο καθηγητής Γενετικής του Πανεπιστημίου της Γενεύης, **Μανώλης Δερμιτζάκης**. «Το τρίτο κύμα δεν έχει να κάνει με το πότε αλλά με το πώς θα οδηγηθούμε στην αποκλιμάκωση. Αν όταν γίνει η άρση του lockdown δεν τηρούμε αυστηρά τα προβλεπόμενα μέτρα, χρήση μασκών, αποστάσεις και πλύσιμο χεριών, τότε, ακόμα και διψήφιο αριθμό κρουσμάτων να έχουμε την ημέρα, το τρίτο κύμα της πανδημίας πολύ φοβάμαι ότι θα έρθει», ξεκαθαρίζει ο κ. Δερμιτζάκης, εκφράζοντας παράλληλα την ανησυχία του για τον αριθμό των κρουσμάτων που παραμένει υψηλός στη χώρα μας, παρά το lockdown.

«Υπό αυτά τα δεδομένα», όπως σημειώνει,

Αθηνά Λινού

Αχιλλέας Γίκας

Αθικιιάδης Βατόπουλος

Μανώλης Δερμιτζάκης

Χρήστος Χατζηχριστοδούλου

«δεν μπορεί να ανοίξει η αγορά τα Χριστούγεννα. Υπάρχουν δύο πράγματα που πρέπει να παρατηρήσει κάποιος. Το πρώτο είναι η αργή αποκλιμάκωση γενικώς. Το ότι πήρε περίπου δύο εβδομάδες για να δούμε ουσιαστικά μείωση στο μισό. Τα κρούσματα παραμένουν πολλά και πιθανώς οφείλεται στη μετάδοση εντός των σπιτιών, που σημαίνει ότι αργεί να μπλοκαριστεί ο ιός. Το δεύτερο στοιχείο για την αργή αυτή πτώση των κρουσμάτων έγκειται στο ότι το lockdown είναι πιο χαλαρό από το προηγούμενο. Επομένως, υπάρχει μεγάλη κινητικότητα», εξηγεί ο κ. Δερμιτζάκης.

Ο καθηγητής Γενετικής του Πανεπιστημίου της Γενεύης αναφέρεται στην αύξηση των κρουσμάτων που καταγράφηκε μέσα στην εβδομάδα. «Περίμενα τα κρούσματα να κατέβουν στα 1.500 και, όταν είδα τα νούμερα που ανακοίνωσε ο ΕΟΔΥ, 2.200 κρούσματα, μέσα στην εβδομάδα εξεπλάγην. Αυτή η αύξηση δεν έχει νόημα. Δεν ταιριάζει με κανένα μοντέλο. Δεν μπορώ να σκεφτώ τι μπορεί να προκάλεσε υπερμετάδοση. Επίσης, η αύξηση αυτή δεν ήταν εντοπισμένη σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, αλλά πανελλαδικά. Αυτό δεν έχει εξήγηση», λέει ο κ. Δερμιτζάκης, τονίζοντας την ανάγκη να ταυτοποιηθεί ο λόγος της αύξησης. Αλλιώς, όπως υπογραμμίζει, δεν μπορεί να υπάρξει αποκλιμάκωση των μέτρων και άνοιγμα της αγοράς. «Αυτή η αδυναμία να καταλάβουμε τη δυναμική των κρουσμάτων είναι προβληματική. Όλες οι άλλες χώρες που έκαναν lockdown είχαν σοβαρή μείωση των κρουσμάτων. Στην Ελλάδα για κάποιο λόγο αυτό δεν συμβαίνει».

Δύσκολη η εξίσωση

Ο καθηγητής Υγιεινής και Επιδημιολογίας στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας και μέλος της επιτροπής εμπειρογνομόνων, **Χρήστος Χατζηχριστοδούλου**, από την πλευρά του κάνει λόγο για μια δύσκολη εξίσωση, που καλείται να λύσει η επίσημη πολιτεία. Σχολιάζοντας το ενδεχόμενο ενός τρίτου κύματος πανδημίας λέει: «Ο καιρός θα ευνοεί τη συνεχιζόμενη μετάδοση του ιού. Δεν θα σταματήσει ο ιός να μεταδίδεται και, αν εμείς συγχρωτιζόμαστε, αυ-

που πλέον έχουν πέσει στο 70%. Ανάλογα με την πορεία που θα ακολουθήσουν τα κρούσματα, θα εισηγηθούμε σχετικά. Αλλά σίγουρα αυτό που βιώνουμε είναι μια δύσκολη εξίσωση. Είναι δύσκολο να λειτουργήσουν η κοινωνία και η οικονομία, να κρατηθούν τα κρούσματα χαμηλά και να αντέξει το ΕΣΥ», καταλήγει ο καθηγητής Υγιεινής και Επιδημιολογίας στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας.

«Καταλύτης η στάση μας»

Σε δημόσιες δηλώσεις τους και άλλοι Έλληνες επιστήμονες και γιατροί έχουν εκδηλώσει την ανησυχία τους για το ενδεχόμενο ενός τρίτου κύματος της πανδημίας στη χώρα μας.

«Προφανώς και μπορεί να υπάρξει τρίτο κύμα κορωνοϊού. Ίσως άμεσα θα δούμε ανακαίτιση του δεύτερου κύματος, ωστόσο αυτή δεν θα μπορέσει να είναι τόσο μεγάλη ώστε να αποφύγουμε ένα τρίτο. Στην πραγματικότητα, το τρίτο κύμα μπορεί να είναι πιο δύσκολο. Εάν δεν προσέξουμε, μπορούμε να δούμε χειρότερους δείκτες σε κρούσματα, διασωληνώσεις και θανάτους, επομένως η στάση μας θα παίξει καταλυτικό ρόλο στο πώς θα εξελιχθεί εντέλει ένα τρίτο κύμα», αναφέρει ο καθηγητής Περιβαλλοντικής Μηχανικής της Πολυτεχνικής Σχολής του ΑΠΘ, **Δημοσθένης Σαρηγιάννης**.

Ο διευθυντής ΜΕΘ του νοσοκομείου «Παπανικολάου» στη Θεσσαλονίκη, **Νίκος Καπραβέλος**, από την πλευρά του, εξέφρασε τον φό-

Δημοσθένης Σαρηγιάννης

Νίκος Καπραβέλος

Ματίνα Παγώνη

τός θα συνεχίσει. Οπότε από εμάς εξαρτάται τι μέτρα θα πάρουμε και σε τι βαθμό. Υπάρχει πάντα το ενδεχόμενο να έχουμε μια συνεχιζόμενη αύξηση και να δούμε ένα τρίτο κύμα, αν δεν τηρηθούν τα μέτρα ακόμα και μετά την άρση του lockdown, όποτε και αν γίνει αυτή».

Σύμφωνα με τον κ. Χατζηχριστοδούλου, αν τηρήσουμε αυστηρά τα μέτρα και έχουμε και ένα εμβόλιο στη διάθεσή μας αρχές του 2021, γεγονός που θα συνεισφέρει σημαντικά στη μάχη κατά του κορωνοϊού, ενδεχομένως να αποφύγουμε ένα τρίτο lockdown.

«Η πολιτεία καλείται να βρει τη χρυσή τομή. Καθημερινά εξετάζουμε τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των κρουσμάτων, τις ηλικιακές ομάδες, τα στοιχεία της κινητικότητας του πληθυσμού,

βο ότι «τα Χριστούγεννα μπορεί να προκαλέσουν το τρίτο ορμητικό κύμα της πανδημίας». Αναγνώρισε την ανθρώπινη ανάγκη ο κόσμος να νιώσει την προετοιμασία για τα Χριστούγεννα, ωστόσο από υγειονομικής άποψης τα πράγματα είναι διαφορετικά και χρειάζεται μεγάλη προσοχή. «Ως υγειονομικός δεν μπορώ να βλέπω τη διευκόλυνση αυτού του θανατηφόρου ιού», είπε χαρακτηριστικά.

Τέλος, και η πρόεδρος της ΕΙΝΑΠ, **Ματίνα Παγώνη**, υπογράμμισε: «Το δεύτερο κύμα πανδημίας δεν ξέρουμε αν θα είναι και το τελευταίο, διότι μπορεί να υπάρξει και τρίτο. Πρέπει να λέμε τα πράγματα όπως είναι και όχι ωραιοποιημένα, για να συνειδητοποιήσει και ο κόσμος πού βρισκόμαστε».

**ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ
για τον κορωνοϊό**

Στη **ΜΑΡΙΤΙΝΑ ΖΑΦΕΙΡΙΑΔΟΥ**
m.zafiriadou@realnews.gr

Μήνυμα αισιοδοξίας ότι θα νικήσουμε τον κορωνοϊό στέλνει, με συνέντευξή του στη Realnews, ο καθηγητής του LSE Ηλίας Μόσιαλος, που αναγνωρίζει πάντως την κόπωση του κόσμου. Ο ίδιος καλεί τους πολίτες σε διαφορετικά, πιο... οικογενειακά, Χριστούγεννα φέτος, τονίζοντας, όμως, ότι ο καινούργιος χρόνος θα φέρει το καλύτερο δώρο, τα εμβόλια. Ειδικά στην Ελλάδα, αναμένονται εμβόλια για περίπου 6,9 εκατομμύρια συμπολίτες μας μέσα στο 2021, με τον καθηγητή να καθησυχάζει όλους όσοι ανησυχούν για την ασφάλειά τους.

■ Κύριε καθηγητά, πώς αξιολογείτε την κατάσταση με την πανδημία στην Ελλάδα; Με αυτά τα στοιχεία που έχουμε σήμερα, μπορούμε να συζητάμε για άρση του lockdown;

Για να μπορούμε να αξιολογούμε δυναμικά την κατάσταση πρέπει να παρακολουθούμε τον ρυθμό μείωσης των κρουσμάτων, την κάμψη του αριθμού τους στις ευάλωτες ομάδες, τις εισαγωγές στα νοσοκομεία, τον αριθμό των θανάτων και το ποσοστό όσων έχουν νοσήσει και έχουν αντισώματα. Ιδανικά θα πρέπει να έχουμε και εικόνα του πόσοι έχουν κολλήσει τον κορωνοϊό σε κάθε περιοχή της χώρας. Το ζήτημα είναι, λοιπόν, έχοντας αυτά τα νούμερα, τι θέλεις να ανοίξεις. Ναι, κάποιες περιοχές μπορούν να βγουν σταδιακά από το lockdown.

■ Ανεξαρτήτως αυτής της εξέλιξης, πώς θα πρέπει να γιορτάσουμε φέτος τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά; Και σας ρωτώ, διότι ο κόσμος δείχνει πλέον σημάδια κόπωσης...

Είναι πολύ λογικό να υπάρχουν σημάδια κόπωσης. Οι Έλληνες έχουν περάσει πολλά τα τελευταία δέκα χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης. Κι εκεί που πήγαμε να πάρουμε μια ανάσα, ήρθε η πανδημία. Τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά είναι οικογενειακές γιορτές και φέτος θα είναι διαφορετικές. Θα γίνουν σε πιο περιορισμένο οικογενειακό περιβάλλον και μάλλον χωρίς εκδρομές σε αγαπημένα μέρη. Δεν είναι εύκολο για κανέναν, αλλά ο καινούργιος χρόνος θα μας φέρει το καλύτερο δώρο: τα εμβόλια.

■ Πολλές ελπίδες όντως εναποτίθενται στα εμβόλια, που δείχνουν να βρίσκονται πια στην τελική ευθεία. Πολύς κόσμος, όμως, αναρωτιέται αν, εκτός από αποτελεσματικά, θα είναι και ασφαλή...

Τα εμβόλια δοκιμάζονται σε δεκάδες χιλιάδες εθελοντές. Για παράδειγμα, το εμβόλιο της Pfizer έχει ήδη δοκιμαστεί από τον Ιούλιο σε περισσότερους από 43.000 εθελοντές, της Moderna, αντίστοιχα, σε 30.000 εθελοντές, και δεν διακόπηκαν ούτε μία φορά από τις ανεξάρτητες ρυθμιστικές Αρχές. Οι παρενέργειες, αν εμφανιστούν, συμβαίνουν συνήθως την πρώτη εβδομάδα. Μπορεί να υπάρξουν παρενέργειες αργότερα, αλλά η πιθανότητα είναι πολύ μικρή. Επίσης στις κλινικές δοκιμές για τα εμβόλια δεν έχει χάσει κανείς τη ζωή του. Για να φτάσει σε εμάς το εμβόλιο πρέπει να είναι εγκεκριμένο και καμία ρυθμιστική Αρχή δεν θα δώσει έγκριση αν οι παρενέργειες είναι σημαντικές. Επιπλέον, κανένα εμβόλιο δεν θα εγκριθεί χωρίς να υπάρχουν στοιχεία δύο τουλάχιστον μηνών για την ασφάλειά του. Το ξέρω πως πολλοί ανησυχούν γιατί μένουν στην ταχύτητα της ανάπτυξης των εμβολίων. Αλλά αυτό ήταν αποτέλεσμα πολλών παραμέτρων, όπως της χρήσης της υπάρχουσας τεχνολογίας, των μεγάλων συνεργασιών, της τεράστιας συμμετοχής εθελοντών και κυρίως των μεγάλων επενδύσεων από κυβερνήσεις και εταιρείες. Ποτέ πριν δεν

Ηλίας Μόσιαλος Καθηγητής LSE
και πρόεδρος του Τμήματος Πολιτικής της Υγείας

«Ο νέος χρόνος θα μας φέρει το καλύτερο δώρο: τα εμβόλια»

«Και βέβαια θα τον νικήσουμε τον κορωνοϊό. Το τίμημα θα είναι διαφορετικό για κάθε χώρα και ειδικά για τους ανθρώπους που πενθούν σε αυτές τις συνθήκες τους δικούς τους»

είχε υπάρξει αντίστοιχη παγκόσμια απειλή από τόσο εξαιρετικά μεταδιδόμενο νόσημα. Γι' αυτό και αποφασίστηκε από τις εταιρείες η μαζική παραγωγή των δόσεων των εμβολίων, με τον κίνδυνο πως, εάν τα εμβόλια δεν λάβουν έγκριση προς χρήση, θα έχουν κάνει μια οικονομική επένδυση που δεν θα απέδιδε.

■ Πότε εκπνέει ότι θα μπορούμε να μιλάμε για μαζικό εμβολιασμό του πληθυσμού στην Ελλάδα; Και θα πρέπει αυτός να είναι υποχρεωτικός;

Στις αρχές του επόμενου έτους, λογικά, θα έχουμε τα πρώτα εμβόλια και στην Ελλάδα. Φαίνεται πως στις 10/12 και στις 17/12 θα συνεδριάσουν οι επιτροπές του FDA στις ΗΠΑ για την έγκριση των εμβολίων των Pfizer και Moderna, αντίστοιχα. Οι αντίστοιχες συναντήσεις επιτροπών του ευρωπαϊκού οργανισμού φαρμάκων (EMA) για την ώρα τοπο-

θετούνται για τον Δεκέμβριο (μέχρι τις 29/12) και για τις 12/1/2021 για Pfizer και Moderna, αντίστοιχα. Οι εταιρείες έχουν ήδη ξεκινήσει την παραγωγή εμβολίων και σε κάποιες περιπτώσεις και πιλοτικά προγράμματα διανομής. Αρα, όλα εξαρτώνται από την ημερομηνία της αδειοδότησης και την προετοιμασία της χώρας μας να διανείμει τα εμβόλια και να δώσει προτεραιότητα στις ευπαθείς ομάδες. Και εδώ να πω και κάτι ακόμα. Οι εθελοντές που συμμετείχαν στις κλινικές δοκιμές συνεχίζουν να παρακολουθούνται. Εάν, λοιπόν, ο εμβολιασμός ξεκινήσει στα μέσα Ιανουαρίου, θα έχουν περάσει 5-6 μήνες από την έναρξη των κλινικών δοκιμών και θα έχουμε περαιτέρω πληροφορίες για την ασφάλεια των εμβολίων.

■ Ο εμβολιασμός σημαίνει αυτόματα και επιστροφή στην κανονικότητα ή τα μέτρα προστα-

σίας που υιοθετήσαμε στην καθημερινότητά μας θα μας συντροφεύουν για καιρό ακόμα;

Αν το δούμε βήμα-βήμα, πρώτα έρχονται τα εμβόλια και ξεκινούν οι εμβολιασμοί σε ευπαθείς ομάδες, υγειονομικούς και άλλες εκτεθειμένες ή απαραίτητες ειδικότητες. Μετά παίρνει σειρά ο γενικός πληθυσμός. Τα 3 εμβόλια που προπορεύονται, όπως και άλλα, είναι εμβόλια 2 δόσεων. Της Pfizer έχει 3 εβδομάδες μεσοδιάστημα μεταξύ των δόσεων, ενώ των Moderna και AstraZeneca 4 εβδομάδες. Αρα, συνεχίζουμε να προσέχουμε από την έναρξη της πρώτης δόσης για 4-5 εβδομάδες για το εμβόλιο της Pfizer και για 5-6 εβδομάδες για τα εμβόλια των Moderna και AstraZeneca. Είναι πιθανό, δηλαδή, πως θα υπάρχει κάποια προστασία και πριν από αυτό το διάστημα, αλλά αυτός είναι ο χρόνος που θεωρείται πως ενδείκνυται για τη βέλτιστη ανοσοποιητική απόκριση. Με την επέκταση των εμβολιασμών, τα μέτρα θα χαλαρώνουν συνεχώς. Θα ψυχάσουμε όταν μπορούμε να ελέγξουμε πλήρως την πανδημία. Σύντομα θα ξέρουμε από την ανάλυση των δεδομένων από τους εμβολιασμένους για το εάν έχοντας εμβολιαστεί δεν μεταδίδουμε τον ιό. Μέχρι, όμως, να εμβολιαστούν οι πιο ευπαθείς και οι υγειονομικοί, η μετάδοση του ιού στην κοινότητα θα έχει μεγάλο αντίκτυπο στο σύστημα Υγείας.

■ Πόσα εμβόλια θα πάρουμε μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2021;

Στην Ελλάδα, αναμένουμε επάρκεια δόσεων για να εμβολιαστούν συνολικά περίπου 6,9 εκατομμύρια συμπατριώτες μας: 2,4 εκατομμύρια με το εμβόλιο της Pfizer, περίπου ένα εκατομμύριο με της Moderna και περίπου 3,5 εκατομμύρια με της AstraZeneca. Η Ε.Ε. έχει, επίσης, ήδη υπογράψει συμφωνίες για τα εμβόλια των Johnson & Johnson, Sanofi-GSK και CureVac, οπότε θα έρθουν και άλλες δόσεις από αυτά τα εμβόλια -αν εγκριθούν- και στη χώρα μας.

■ Κύριε καθηγητά, τι δεν πήγε καλά στην αντιμετώπιση του δεύτερου κύματος στη χώρα μας;

Η μεγάλη πλειονότητα του πληθυσμού τηρεί την εφαρμογή των μέτρων δημόσιας υγείας. Αλλά κάθε χώρα έχει κάνει τα δικά της λάθη. Ας δούμε, όμως, την αντιμετώπιση στις χώρες που σταμάτησαν την πανδημία: δεν βασίστηκαν μόνο στην εφαρμογή των μέτρων δημόσιας υγείας. Βασίστηκαν και στην καλή καταγραφή και παρακολούθηση της μεταδοτικότητας. Η θέση μου είναι, και πριν από την έξοδο από το πρώτο lockdown ήταν η συχνή και τυχαίοποιημένη δειγματοληψία σε διαφορετικές περιοχές της χώρας. Αυτό μας δίνει την τρέχουσα εικόνα της πανδημίας ανά περιοχή. Η δημοσιοποίηση των δεδομένων και η διαφάνεια, σε συνδυασμό με τη σωστή μέθοδο ιχνηλάτησης και σφυγμομέτρησης της κοινωνικής μετάδοσης, αυξάνουν την εμπιστοσύνη των πολιτών στην προσπάθεια διαχείρισης. Αυτό συνεπικουρεί στην εφαρμογή των μέτρων και τελικά στη στοχευμένη αναχαίτιση.

■ Είστε αισιόδοξος; Θα τον νικήσουμε τον κορωνοϊό; Και, αν ναι, με τι τίμημα;

Σε λιγότερο από ένα χρόνο μετά την επίσημη κήρυξη κατάστασης πανδημίας είμαστε λίγο πριν από την έγκριση των πρώτων εμβολίων. Και, βέβαια, θα τον νικήσουμε τον κορωνοϊό. Το τίμημα θα είναι διαφορετικό και για κάθε χώρα και για τα διαφορετικά νοικοκυριά, ειδικά για τους ανθρώπους που πενθούν σε αυτές τις συνθήκες τους δικούς τους. Για πολλούς θα είναι δυσβάστακτο οικονομικά και γι' αυτό οι κυβερνήσεις πρέπει να προβούν σε συγκεκριμένα μέτρα στήριξης των λιγότερο οικονομικά επιφανών κοινωνικών στρωμάτων. Το μόνο βέβαιο πλέον είναι ότι δεν χρειαζόμαστε μόνο ένα αποτελεσματικό εμβόλιο, χρειαζόμαστε και ένα αποτελεσματικό σύστημα Υγείας.